Flash eNews

Hrvatska verzija

N° 302 – Studeni 2026.

www.eaap.org

EAAP
European Federation of Animal Science

GLAVNE TEME

Uvod 2
Novosti iz EAAP-a 3
EAAP Portret 4
Znanost i inovacije 5
Vijesti iz EU (Politike i projekti) 7
Mogućnosti zaposlenja 8
Novosti iz industrije 8
Podcastovi Znanosti o životinjama 9
Ostale novosti 9
Konferencije i radionice 10

Uvod

UVODNIK GLAVNOG TAJNIKA

Navođenje autorstva i čitanje

U ožujku 2024. godine, članak iz područja kemije materijala, objavljen u izdanju izdavačke kuće Elsevier, započeo je rečenicom koja se ondje nije smjela naći: 'Svakako, evo mogućeg uvoda za vašu temu.' Autori su od jezičnog modela zatražili da napiše uvodni dio, no zaboravili su ukloniti komentar koji je ostavila umjetna inteligencija. No, nepažnja je tu najmanji problem. Ta je rečenica promaknula autorima, urednicima, recenzentima i lektorima. Nitko je nije primijetio.

Što se tiče formalne strane, časopisi su to pitanje brzo riješili: umjetna inteligencija ne može biti autor, jer navođenje autorstva ne znači samo da je netko nešto napisao, već i da za to preuzima odgovornost. Umjetna inteligencija nema karijeru koju bi mogla izgubiti, niti adresu na kojoj bi je se moglo pozvati na odgovornost. Valja, međutim, napomenuti da je znanstveni potpis i prije toga često bio tek fikcija: tu su primjeri pisanja tekstova u ime drugih (*tzv. ghost-writing*) npr. u farmaceutskoj industriji gdje se voditelji laboratorija navode kao posljednji autori ili popisi od petnaest imena na jednom jedinom eksperimentu hranidbe životinja. Umjetna inteligencija nije stvorila problem autorstva: ona ga je učinila nemogućim za ignoriranje.

Danas pravila postoje, ali ih gotovo nitko ne primjenjuje. Istraživanje objavljeno ove godine u časopisu PNAS otkrilo je tek sedamdeset i šest izjava o korištenju umjetne inteligencije u više od sedamdeset i pet tisuća članaka. Ipak, pisanje uz pomoć tehnologije sve je prisutnije, osobito ondje gdje engleski jezik nije materinji. Nije riječ o zloj namjeri: strah od kritike snažno pritišće autore, a granica između ispravljanja teksta i samog pisanja često je posve nejasna. Poanta je, dakle, u nečemu drugom. Navođenje autorstva će sve manje značiti 'ja sam ovo napisao', a sve više 'pročitao sam sve, razumio sam sadržaj i odgovaram za njega'. To je teža odgovornost jer se više ne može osloniti na sam trud pisanja kao dokaz pažnje. A to zahtijeva vrijeme, upravo ono što znanstveni sustav svima oduzima. Ako se broj tekstova množi, a broj čitatelja ostaje isti, potpis riskira postati tek puki pečat na stranicama koje nitko nije ni pogledao.

Andrea Rosati

Novosti iz EAAP-a

Nagrade za najbolje usmene prezentacije i najbolje postere

Tijekom posljednje godišnje konferencije EAAP-a (Hamburg, Njemačka, 7.-11. rujna 2026. godine), svaka EAAP-ova studijska komisija ocjenjivala je postere i prezentacije znanstvenika koji su prisustvovali konferenciji. EAAP sada sa zadovoljstvom objavljuje popis dobitnika nagrada za 'Najbolje usmene prezentacije i najbolje postere'. Sve dobitnike možete pronaći u priloženom dokumentu.

Video sa 77. godišnje konferencije EAAP-a!

Naša 77. godišnja konferencija EAAP-a u Hamburgu bila je doista nezaboravna! Zabilježili smo neke od najvažnijih trenutaka u posebnom videu kako bismo Vam vratili sva prekrasna sjećanja i omogućili vam da ponovno proživite to iskustvo. Uživajte u videu i ponovno proživite prekrasno iskustvo s nama!

Dva nova prevoditelja EAAP brošure!

Počevši od 301. izdanja, dvije nove prevoditeljice pridružile su se aktivnostima prevođenja EAAP brošure: Adela Poublan-Couzardot za češki prijevod i Gabriela Cieleń za poljsku verziju. Adela Poublan-Couzardot je postdoktorandica na INRAE GenPhySE u Toulouseu, Francuska. Njezino istraživanje usmjereno je na animalnu genetiku, genomiku i fenotipizaciju s posebnim interesom za uzgojne metode, ponašanje životinja i majčinska svojstva. Stekla je doktorat iz animalne genomike na ETH u Zürichu i trenutno radi na fenotipizaciji video zapisa ponašanja krmača kod prasenja i povezanosti s preživljavanjem prasadi. Gabriela Cieleń doktorandica je na Sveučilištu prirodnih znanosti u Poznanu, specijalizirana za kvantitativnu genetiku i genomiku. Njezino istraživanje usmjereno je na varijabilnost reprodukcijskih svojstava svinja. Dobro došli u EAAP Adela i Gabriela! Popis jezika na koje se prevodi EAAP bilten dostupan je ovdje.

Adela Poublan-Couzardot

Gabriela Cieleń

Dobitnica nagrade NOVUS za 2026. godinu

Cilj nagrade NOVUS jest odati priznanje za izvrsnost u istraživanjima i inovacijama u mljekarstvu koje provode mladi znanstvenici u različitim područjima primjene. Nagradu svake godine dodjeljuju EAAP i ADSA, a tvrtka NOVUS International pruža potporu dobitniku kako bi mogao sudjelovati na godišnjem skupu druge organizacije (dobitnik

kojeg odabere EAAP sudjeluje na godišnjem skupu ADSA-e i obrnuto). U nastojanju da se poveća uključivost, EAAP je tijekom posljednje četiri godine proširio kriterije prihvatljivosti pozivajući sve mlade znanstvenike koji predstavljaju znanstvene radove na teme vezane uz mljekarstvo da sudjeluju u postupku odabira. Pristigle prijave pomno su razmotrile nadležne stručne komisije nakon čega su podvrgnute dodatnoj procjeni od strane uglednog stručnog povjerenstva u Hamburgu, tijekom 77. godišnjeg skupa EAAP-a. EAAP s velikim ponosom objavljuje da je dobitnica nagrade NOVUS za 2026. godinu Claire Wegner (Švedska). Njezin hvalevrijedan doprinos bit će službeno priznat tijekom svečanosti otvaranja i dodjele nagrada iduće godine, na 78. godišnjem skupu EAAP-a u Dublinu. Tvrtka NOVUS International ponovno će pružiti svoju svesrdnu podršku omogućivši joj sudjelovanje na godišnjem skupu ADSA-e 2027. godine.

Claire Wegner

36. EAAP webinar: 'Izdavaštvo pokretano umjetnom inteligencijom: od rukopisa do pravog časopisa'

Webinar je održan 10. studenog 2026. godine u 15:00 sati po srednjoeuropskom vremenu, a organiziran je u suradnji s dr. Garethom Dykeom (Sci-Train). Ovaj webinar pružio je znanstvenicima iz područja animalnih znanosti praktičan okvir za korištenje alata umjetne inteligencije tijekom cijelog procesa objavljivanja radova, od pripreme rukopisa i usavršavanja jezika do odabira najprikladnijeg časopisa za njihova istraživanja. Sekcija kombinira mogućnosti koje nudi umjetna inteligencija s utvrđenim principima znanstvenog objavljivanja s posebnim naglaskom na etičku i transparentnu upotrebu, akademski integritet i specifične potrebe znanstvenika koji rade na području animalnih znanosti, poljoprivrede i veterine. Za više informacija posjetite stranicu webinara.

EAAP Portret

Achille Schiavone

Achille Schiavone redoviti je profesor peradarstva na Odjelu za veterinarske znanosti Sveučilišta u Torinu (Italija) te istraživač na Visokoj tehničkoj školi za agronomsko inženjerstvo (ETSIA) pri Politehničkom sveučilištu u Cartageni (UPCT, Španjolska) gdje razvija projekt ATRAE - Agroekološka tranzicija sustava peradarske proizvodnje (AGRO-PoulT). Diplomirao je veterinarsku medicinu na Sveučilištu u Torinu 1998. godine, a doktorirao iz područja peradarstva na Sveučilištu u Milanu 2002. godine. Njegova akademska i znanstvena karijera usmjerena je na peradarstvo. Tijekom više od dva desetljeća istraživačkog i nastavnog rada, prof. Schiavone stekao je posebnu stručnost u području alternativnih strategija hranidbe peradi te očuvanja i valorizacije lokalnih pasmina peradi. Posljednjih godina njegova istraživanja sve više istražuju poveznice između dobrobiti životinja, bioraznolikosti i ekološke održivosti. Jedno od specifičnih područja njegova rada jest primjena insekata u peradarstvu, bilo kao alternativnih izvora hrane ili kao živog elementa za obogaćivanje okoliša koji potiče prirodno ponašanje peradi. Njegov se istraživački rad proširio i na agroekologiju pri čemu istražuje ulogu koju stoka može imati unutar raznolikijih i otpornijih mediteranskih poljoprivrednih sustava. Cijeli profil pročitajte ovdje.

Znanost i inovacije

Ekstrakcija značajki i metode prepoznavanja lica goveda

Ova studija predstavlja visoko učinkovit i cjelovit sustav za prepoznavanje lica goveda osmišljen za prevladavanje nedostataka u točnosti i robustnosti modela koji trenutno ograničavaju pametne poljoprivredne aplikacije. Okvir koristi DSFFNet, nadograđenu verziju ShuffleNetv2 s tzv. 'hibridnim modulom paralelne pažnje' *(engl. Hybrid Parallel Attention Module*) koji poboljšava prepoznavanje unatoč okluzijama ili varijacijama poza. Kako bi se osigurala praktična primjena, istraživači su razvili verziju L-DSFFNet primjenom strukturiranog sažimanja (pruninga) i prilagođenog procesa destilacije znanja. Vrednovan na tri javna seta podataka, sustav postiže najsuvremeniju ravnotežu između visoke točnosti i računalne učinkovitosti. Umjesto da predlaže radikalno novu arhitekturu, ovaj rad pruža inženjerski nacrt spreman za korištenje nudeći odmah primjenjivo i lagano biometrijsko rješenje za precizno stočarstvo. Pročitajte cijeli članak u časopisu Nature.

Utjecaj indeksa toplinske učinkovitosti na rast, način hranidbe i kvalitetu trupova svinja u završnoj fazi rasta

Ova studija istraživala je upotrebu indeksa toplinske učinkovitosti (*engl. Thermal Efficiency Index - TEI*) mjerenog infracrvenom termografijom za predviđanje metaboličke učinkovitosti i učinka rasta svinja u završnoj fazi rasta. Na temelju njihovog početnog TEI-a (dorzalna temperatura podijeljena s metaboličkom tjelesnom težinom), 176 svinja kategorizirano je u skupine s visokim i niskim TEI-om. Rezultati su potvrdili hipotezu da svinje s niskim TEI-om (koje gube manje energije tj. topline) pokazuju superiorna svojstva rasta. Naime, svinje s niskim TEI-om pokazale su značajno veći prosječni dnevni prirast i konačnu tjelesnu težinu. Dok je učinkovitost hranidbe u ranoj fazi bila slična, svinje s niskim TEI-om pokazale su poboljšanu učinkovitost tijekom kasne završne faze uz različite obrasce hranidbe karakterizirane manjim brojem duljih posjeta. Ovi rezultati potvrđuju TEI kao praktični pokazatelj zadržavanja energije i ukupne učinkovitosti rasta u komercijalnoj proizvodnji svinja. Pročitajte cijeli članak u časopisu Journal of Animal Science.

Govedarska proizvodnja, vodni resursi i održivost: pregled trenutnog znanja i budućih smjerova

Održivost vode u stočarstvu suočava se s kritičnim prijetnjama zbog sve većih suša, degradacije kvalitete vode i niskog stupnja primjene najboljih praksi upravljanja. U sustavima ispaše, otpornost se može poboljšati adaptivnom ispašom, priobalnom zaštitom i preciznim tehnologijama stočarstva uz podršku koordiniranih napora agencija. Slično tome, intenzivni uzgoj se suočava s problemom površinskog otjecanja bogatog hranjivim tvarima te visokom neizravnom potražnjom za vodom potrebnom za uzgoj krmnih kultura. Srećom, inovacije poput naprednog gospodarenja stajskim gnojem, ponovne uporabe otpadnih voda i krmnog bilja s niskim zahtjevima za vodom pružaju obećavajuće smjerove ublažavanja negativnih utjecaja. Unatoč tim naprecima, danas postoje značajni nedostaci u znanju, posebno u pogledu sveobuhvatnih podataka na razini sliva i praktičnog vrednovanja novih tehnologija. U konačnici, postizanje dugoročne održivosti vode zahtijeva više od same tehnološke učinkovitosti. Potreban je robustan pristup na razini sustava koji učinkovito usklađuje politike, značajno poboljšava financijske

poticaje i prevladava složene ekonomske i operativne prepreke koje trenutno ometaju široko prihvaćanje u industriji. Pročitajte cijeli članak u časopisu Animal Frontiers.

Dodatak hranidbi genisteinom poboljšava rast ublažavanjem crijevne upale odbijene prasadi

Ova studija procijenila je učinke genisteina (izoflavona dobivenog iz soje) u hranidbi na rast i zdravlje crijeva odbijene prasadi u dva ispitivanja. U prvom ispitivanju, dodavanje 150 mg/kg genisteina značajno je poboljšalo tjelesnu masu, prosječni dnevni prirast i razinu imunoglobulina G u plazmi uz smanjenje rane učestalosti proljeva i povećanje ukupne antioksidativne aktivnosti. Drugo ispitivanje istraživalo je zaštitnu ulogu genisteina kod lipopolisaharid izazova radi procjene štiti li genistein od akutne ozljede crijeva, oksidativnog stresa i upale. Rezultati su pokazali da je prethodna obrada genisteinom učinkovito ublažila oštećenje crijeva povećanjem visine ilealnih resica, smanjenjem upalnih markera poput IL-22 i povećanjem antioksidativnih gena i gena za barijeru u jejunumu. U konačnici, genistein služi kao obećavajući funkcionalni dodatak hranidbi za podršku rastu, imunitetu i otpornosti crijeva tijekom kritičnog prijelaznog razdoblja odbića. Pročitajte cijeli članak u časopisu Animal.

Vijesti iz EU (Politike i projekti)

INTAQT online tečaj

Tečaj je niz od deset kratkih videa (svaki traje oko tri minute) namijenjenih poljoprivrednicima i savjetnicima. Predstavlja rezultate projekta i objašnjava kako koristiti INTAQT alate. Sada su dostupne tri epizode:

- Epizoda 1: predstavlja INTAQT projekt i koncept 'Jedne kvalitete'
- Epizoda 4: osvrće se na 'Intrinzičnu kvalitetu – mliječni proizvodi'
- Epizoda 7: fokusira se na 'Alate za autentifikaciju i predviđanje'.

Pogledajte tri objavljene epizode ovdje!

ŽENE U STOČARSTVU. Tko obavlja posao suživota?

Godina 2026. je UN-ova međunarodna godina pašnjačkih ekosustava i stočara. Budući da većina obiteljskih gospodarstava ovisi o radu žena kako bi se stočarstvo održalo, ovo je pravo vrijeme da se razmotri doprinos žena suživotu. Na europskim planinskim pašnjacima žene igraju ključnu ulogu u načinu na koji stoka i divlje životinje dijele prostor, no njihov je doprinos rijetko vidljiv u istraživanjima ili javnim politikama. Projekt CoCo sada detaljnije istražuje njihove uloge. Istraživači na projektu CoCo razgovarali su s 31 ženom koje se bave stočarstvom u dva vrlo različita okruženja u pogledu prisutnosti divljih životinja: 20 žena na 15 gospodarstava u Nacionalnom parku Abruzzo, Lazio i Molise (PNALM) u Italiji te 11 poljoprivrednica i pastirica u regiji Couserans u francuskim Pirenejima. U području PNALM-a vukovi i medvjedi prisutni su već generacijama, a suživot se tijekom vremena aktivno održavao putem lokalnih praksi, institucija i prilagodbi. U regiji Couserans medvjedi su ponovno naseljeni počevši od 1996. godine, a suživot je ondje predmet znatno većih prijepora. Intervjui i metoda sudjelujućeg promatranja provedeni su u razdoblju od studenoga 2025. do siječnja 2026. godine. Cijelo priopćenje za javnost pročitajte ovdje.

Mogućnosti zaposlenja

Doktorska pozicija u institutu IRTA, Caldes de Montbui, Španjolska

IRTA traži doktoranda koji bi se pridružio timu Programa za proizvodnju preživača. Odabrani kandidat provodit će istraživačke i inovacijske aktivnosti usmjerene na oporavak funkcionalnosti gastrointestinalnog trakta teladi u tovu (dobivene od mliječnih krava) nakon transporta. Kandidati moraju posjedovati diplomu iz područja veterine, zdravlja životinja, stočarske proizvodnje ili srodnog područja pri čemu studij mora biti završen u siječnju 2018. godine ili kasnije. Za više informacija i prijavu pogledajte natječaj za posao.

Novosti iz industrije

Predsjednik i izvršni direktor tvrtke NOVUS, Dan Meagher, primio je nagradu Međunarodne vizionarske nagrade za 2026. godinu

CHESTERFIELD, Mo. (1. listopada 2026. godine) - Dan Meagher, predsjednik i izvršni direktor tvrtke NOVUS, dobitnik je Međunarodne vizionarske nagrade za 2026. godinu od Boeing Instituta za međunarodno poslovanje Sveučilišta Saint Louis tijekom dodjele nagrada za međunarodno poslovanje 30. rujna. Meagher, rođen u St. Louisu, stekao je diplomu iz poslovne administracije na Sveučilištu Saint Louis gdje je također igrao nogomet i bejzbol prije nego što je diplomirao 1983. godine. Rekao je da je primitak priznanja od svog matičnog Sveučilišta bio divno iznenađenje. 'Ovo je bilo potpuno neočekivano i vrlo ponizno', kaže Meagher. 'NOVUS je godinama surađivao s Boeing Institutom za međunarodno poslovanje jer cijenimo njegove mogućnosti za suradnju i dijeljenje znanja. Primiti ovu nagradu od tako pouzdane organizacije i stupa poslovne zajednice prava je čast.' Nagrada slavi postignuća vodećih globalnih poslovnih lidera i njihov utjecaj na međunarodno vodstvo. Pročitajte cijeli članak ovdje.

Podcastovi Znanosti o životinjama

- The Beef Podcast Show*: 'Selection for more efficient cows'*, govornik Dr Troy Rowan

Ostale novosti

Nova inicijativa za pomoć u transformaciji stočarskog sektora u zemljama s niskim i srednjim dohotkom pokrenuta na Borlaug dijalogu 2026. godine

Nova inicijativa za podršku zemljama s niskim i srednjim dohotkom da iskoriste stočarske sektore za održivi razvoj pokrenuta je na Borlaug dijalogu, međunarodnoj konferenciji o globalnoj sigurnosti hrane i poljoprivredi, 2026. godine, a koji je organizirala Zaklada Svjetske nagrade za hranu. Međunarodni institut za istraživanje stočarstva (ILRI) u Des Moinesu najavio je Livestock Futures, višegodišnju inicijativu gdje su se okupili svjetski čelnici iz politike, gospodarstva, akademske zajednice i zagovaračkih skupina na trodnevnom događaju o borbi protiv gladi. Stočarski sektor već je primarni gospodarski pokretač u zemljama s niskim i srednjim dohotkom doprinoseći s oko 40% poljoprivrednog BDP-a i podržavajući egzistenciju 1,7 milijardi ljudi diljem svijeta. Pročitajte cijeli članak ovdje.

Dublinska deklaracija: zašto bi znanstveni dokazi trebali biti na prvom mjestu u raspravi o mesu i stočarstvu

Dublinska deklaracija donosi znanost utemeljenu na dokazima u raspravu o mesu, stočarstvu, hranidbi i održivosti. Gleda dalje od samog ugljika, uzimajući u obzir hranidbu, bioraznolikost, korištenje zemljišta, sigurnost hrane i poljoprivredne zajednice. Rasprava o mesu i stočarstvu često se svodi na suprotstavljene slogane: životinja protiv biljke, meso protiv klime, stoka protiv okoliša. Ali hranidbeni sustavi nisu izgrađeni oko jedne varijable kao ni znanost koja ih proučava. Ovo je početna točka Dublinske deklaracije, tjedne publikacije koju je pokrenulo nekoliko suinicijatora Dublinske deklaracije kako bi znanstvene dokaze o stočarstvu, hranidbi, okolišu i društvu uveli u širu javnu raspravu. Pročitajte cijeli članak ovdje.

Konferencije i radionice

EAAP Vas poziva da provjerite valjanost datuma za svaki pojedini događaj u Kalendaru web stranice, zbog hitnog sanitarnog stanja s kojim se trenutno suočava svijet.

Događaj	Datum	Mjesto	Informacija
5th EAAP Regional Meeting	26. - 28. 5. 2027.	Zadar, Hrvatska	Website
3rd EAAP Conference Artificial Intelligence 4 Animal Science	7. - 9. 6. 2027.	Uppsala, Švedska	Website
EAAP International Pig Science Forum	23. - 25. 6. 2027.	Bolonja, Italija	Website
78th EAAP Annual Meeting	23. - 27. 8. 2027.	Dublin, Irska	Save the Date

Ostale konferencije i radionice

Događaj	Datum	Mjesto	Informacija
51st Congress of the Chilean Society of Animal Production (SOCHIPA)	25. – 27. 11. 2026.	Punta Arenas, Čile	Website
The International Plant and Animal Genome Conference (PAG 34)	8. – 12. 1. 2027.	San Diego, SAD	Website

1st EUP AH&W Scientific Conference on Animal Health & Welfare	19. – 22. 1. 2027.	Milano, Italija	Website
59th Swine Days' Research	2. – 3. 2. 2027.	Saint Malò, Francuska	Website

Više konferencija i radionica dostupno je na web stranici EAAP-a.

'Znanost je organizirano znanje. Mudrost je organiziran život.'

(Immanuel Kant)

Lako je postati član EAAP-a!

Ovaj dokument je prijevod na hrvatski jezik EAAP brošure "Flash e-News". Prijevod je u informativne svrhe, u skladu s ciljevima Statuta EAAP-a. Ovo nije zamjena za službeni dokument: izvorna verzija EAAP brošure jedina je konačna i službena verzija za koju je odgovoran EAAP – Europska federacija animalnih znanosti.

Ovo zanimljivo informiranje o aktivnostima Europske federacije animalnih znanosti, predstavlja informacije o vodećim istraživačkim institucijama u Europi te informira o razvoju u industrijskom sektoru povezanom sa znanošću i proizvodnjom životinja. Hrvatska verzija EAAP brošure šalje se znanstvenoj zajednici s područja animalnih znanosti predstavnicima stočarske industrije te predstavnicima stručnih udruženja. Svi ste pozvani da pošaljete informacije za brošuru. Informacije, vijesti, tekst, fotografije i logo šaljite na: marija.spehar@hapih.hr

Postanite pojedinačni član EAAP-a kako biste primali EAAP bilten i otkrili mnoge druge pogodnosti! Imajte na umu da je individualno članstvo besplatno za stanovnike zemalja EAAP-a.

Kliknite ovdje za provjeru i registraciju!

Prilike za oglašavanje vaše tvrtke putem EAAP brošure u 2026.!

Trenutačno, engleska verzija brošure dopire do gotovo 6000 znanstvenika animalnih znanosti s prosječnim brojem certificiranih čitatelja koji se kreće od 2200 do 2500 po broju. EAAP daje industrijama izvrsnu priliku za povećanje vidljivosti i stvaranje šire mreže!

Saznajte više o posebnim mogućnostima ovdje.

Za više informacija posjetite našu web stranicu:

www.eaap.org

@EAAP @EAAP @EAAP @EAAP

Disclaimer: the sole responsibility of this publication lies with the authors. The European Commission and the Research Executive Agency are not responsible for any use that may be made of the information contained therein.